

Pressiteade

Luxembourg, 6. oktoober 2020

Plastpakendijäätmed: eesmärkide saavutamiseks peab EL suurendama ringlussevõttu

Euroopa Kontrollikoja ülevaate kohaselt on märkimisväärne oht, et EL ei saavuta oma 2025. ja 2030. aastaks seatud plastpakendite ringlussevõtu eesmärke. Plasti ringlussevõttu käsitleva õigusraamistiku ajakohastamine 2018. aastal kajastab ELi suuremaid eesmärke ja võib aidata suurendada ringlussevõtu mahtu. Liikmesriikide ees seisvate probleemide ulatust ei tohiks siiski alahinnata. Uued ja täpsemad ringlussevõtu aruandluseeskirjad ning plastijäätmete ekspordi eeskirjade karmistamine vähendavad ELi teatatud plastpakendite ringlussevõtu määra. Audiitorite sõnul on vaja kooskõlastatud tegevust, kui EL tahab saavutada oma eesmärgid juba 5–10 aasta pärast.

Ainuüksi pakendid, näiteks jogurtitopsid või veepudelid, moodustavad umbes 40% ELis kasutatavast plastist ja üle 60% ELis tekkivatest plastijäätmetest. See on ka pakendiliik, mille ringlussevõtu määr ELis on muude materjalidega võrreldes madalaim (veidi üle 40%). Kasvava jäätmeprobleemi lahendamiseks võttis Euroopa Komisjon 2018. aastal vastu plastistrateegia, mis hõlmas 1994. aasta pakendite ja pakendijäätmete direktiivi ajakohastamist ning praeguse ringlussevõtu eesmärgi kahekordistamist 50%-ni 2025. aastaks ja 55%-ni 2030. aastaks. Nende eesmärkide täitmine aitaks märkimisväärselt kaasa ELi ringmajanduse eesmärkide saavutamisele.

„Et täita oma plastpakendite ringlussevõtu uued eesmärgid, peab EL muutma praegust olukorda, kus me põletame rohkem pakendeid, kui me ringlusse võtame. See on keeruline ülesanne,“ ütles ülevaate eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Samo Jereb. „COVIDi pandeemiast tingitud sanitaarvajaduste tõttu on ühekordselt kasutatavate toodete kasutamine jälle kasvanud, mis näitab et plast on jätkuvalt meie majanduse alustala, kuid samas ka üha suurenev keskkonnaohht.“

Viimastel aastatel on EL püüdnud kõrvaldada pakendijäätmete raamistikus esinevaid puudusi. Komisjonil on kavas läbi vaadata pakendidisaini eeskirjad („olulised nõuded”), mida praegu ei loeta võimalikuks praktikas jõustada. Audiitorid märgivad, et uute oluliste nõuetega saab parandada pakendidisaini, et suurendada ringlussevõetavust, ja see võib stimuleerida korduskasutust. Samuti on uute ELi eeskirjade eesmärk ühtlustada ja tugevdada laiendatud

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja ülevaate põhisõnumid. Ülevaade on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tootjavastutuse süsteeme, et need edendaksid ringlussevõetavust (näiteks tasude kohandamise süsteemide või isegi pandipakendisüsteemide kaudu) ja mitte ainult kergemate pakendite kasutamist, nagu enamik neist praegu teeb. Need muudatused on vajalikud, et aidata saavutada uusi ringlussevõtu eesmärgi.

Pakendite ja pakendijäätmete direktiivi ajakohastamisega kehtestati rangemad kriteeriumid ringlussevõtu määrade arvutamiseks. Praegused andmed ei ole kaugeltki täpsed ega liikmesriigiti võrreldavad. Uued arvutusmeetodid peaksid andma usaldusväärsema pildi ringlussevõetavate plastpakendite tegelikust osakaalust. Hinnangute kohaselt võib see kaasa tuua teatatud ringlussevõtu määra märkimisväärse languse: praeguselt 42%-lt vaevalt 30%-le.

Ringlussevõtu suutlikkuse suurendamine ELis on veelgi keerulisem probleem, arvestades uut peagi kohaldatavat Baseli konventsiooni, millega kehtestatakse rangemad tingimused plastijäätmete veoks välismaale. Liikmesriigid sõltuvad oma plastpakendijäätmete käitlemisel ja ringlussevõtu eesmärkide saavutamisel suurel määral ELi mittekuuluvatest riikidest. Peaaegu kolmandik ELi teatatud plastpakendite ringlussevõtu määrast saavutatakse seeläbi, et pakendijäätmed veetakse ringlussevõtuks kolmandatesse riikidesse. Alates 2021. aasta jaanuarist on enamik plastijäätmete vedudest siiski keelatud. Audiitorid hoiatavad, et see koos suutmatusega neid jäätmeid ELis töödelda kujutab endast uut ohtu uute eesmärkide saavutamisele. Samuti võib see suurendada ebaseaduslikku jäätmevedu ja jäätmekuritegusid, millele vastu seismiseks on ELi raamistik liiga nõrk.

ELi püüdlus parandada plastpakendite ringlussevõttu peegeldab plasti tekitatud keskkonnaprobleemi ulatust. Oma uue käsitusviisiga on ELil võimalus saada esimese turuletulija eelis ja tugevdada oma positsiooni üleilmse liidrina plastpakendite ringlussevõtu valdkonnas. Arvestades lahendamist vajavaid probleeme ja lünki, ei pruugi ELi liikmesriigid siiski uusi eesmärgi saavutada. Audiitorid rõhutavad, et kui EL tahab 2030. aastaks ringlussevõetavate plastpakendijäätmete kogust peaaegu kahekordistada, on vaja võtta märkimisväärseid ja kooskõlastatud meetmeid.

Toimetajatele

Kontrollikoja ülevaade „ELi meetmed plastijäätmete probleemi lahendamiseks“ on kättesaadav kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles. Tegemist ei ole auditoriaruandega, vaid see on ülevaade, mis põhineb peamiselt avalikult kättesaadaval teabel või materjalil, mida on kogutud sellel eesmärgil. Ülevaade on siiski ajakohane, arvestades, et ELi tulevased kuluprioriteedid on veel kindlaksmääramisel ja oluliste poliitikavaldkondade reformid alles otsustamisel.

Teave meetmete kohta, mida kontrollikoda on võtnud seoses COVID-19 pandeemiaga, on esitatud [siin](#).

Ülevaate pressikontakt

Vincent Bourgeois – e-post: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
tel (+352) 4398 47 502 / mobiil (+352) 621 552 502